

**Nieuwsbrief nr: 04 van “Innemend Italië” op 411 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

“BENESSERE” MET GEZANG, WIJSHEDEN EN WIJN

Op 24 april vinden we Sant’Antimo op de heiligenkalender. Een nobele onbekende, zegt u? Daar heeft u gelijk in. Zelfs in Italië blijkt hij niet onmiddellijk tot de serie A te behoren. Meer zelfs, de atlas van de Touring Club Italiano vermeldt amper één plaatsje dat die naam draagt, een dorp iets ten noorden van Napels.

Maar in het zuiden van Toscane, een 50-tal km onder Siena, ligt een abdij die naar hem genoemd is. En dat is er eentje waar men wel “U” kan tegen zeggen. Gelukkig ligt deze buiten de “gouden driehoek” Pisa – Firenze – Siena, waardoor ze niet overrompeld wordt door de massa. Je moet er echt naar toe rijden, je passeert er niet zomaar. Al was dat vroeger wel anders, zeker in tijden van pelgrimage. De abdij ligt immers op een van de varianten van de befaamde *Francigena* tussen Siena en Rome.

GREGORIAANS

De abdij oogt schitterend tussen de heuvels en de wijngaarden. Volgens de traditie heeft de stichting te maken met Karel de Grote. Wellicht zou hij er zelfs verbleven zijn op zijn terugtocht naar Aken nadat hij op kerstdag van het jaar 800 in Rome tot keizer werd gekroond. De stijl is typisch romaans met duidelijk Franse invloeden, prachtig versierde kapitelen en typische rondbogen. Mystiek alom, alles waar een kunstliefhebber van dromen kan.

Tot voor enkele jaren werd er op zondag een speciale eucharistie gevierd. Van heinde en verre kwamen de gelovigen hier hun zondagsplicht vervullen vooral omdat het nog een van de weinige oorden was waar de mis met gregoriaanse gezangen opgefleurd werd. Jammer genoeg is ook dit nu verdwenen. Zelf hebben we nog een van de laatste “optredens” meegemaakt van een Frans monnikenkoor. Volgens de een afkomstig uit Cluny, volgens anderen uit de buurt van Avignon. Enkele maanden later vertrokken ze terug naar hun thuisabdij.

ONTHOOFD, VERBRAND...

Wie was nu die befaamde Antimo? Daarvoor moeten we teruggaan naar Nicomedia, een stad aan de oostkant van de Bosporus. In het jaar 303 werd het keizerlijk paleis er door een brand verwoest. De schuld werd op de rug van de christelijke gemeenschap geschoven. Zware straffen werden hun deel.

Bijgaande miniatuur toont aan op welke diverse wijzen de doodstraf werd uitgevoerd. Centraal vinden we de onthoofding van Antimo. Vergeleken met anderen kwam hij er nog goed van af. Sommigen werden levend verbrand, anderen verdronken, gestenigd of levend begraven.

JAPANSE PAKEZELTJES

De volledige streek is met recht en reden gekend als centrum van de olijf- en de wijnteelt. Namen als Montepulciano en Montalcino doen menig wijnkenner reeds wegdroppen: *Vino Nobile*, *Vin Santo*, *Brunello*...

Montepulciano ligt net als zovele andere stadjes uit de omgeving op de top van een steile heuvel van waarop het de omgeving domineert. Eigenlijk bestaat het historisch centrum uit één straat (de Corso). Deze vertrekt vanaf de Porta al Prato, een verdedigingstoren van de oude stadsmuur, steil omhoog tot aan de Piazza Grande. Onderweg passeren we diverse paleizen, restaurantjes en souvenirwinkeltjes die vooral luxeden wijn, olijfolie en allerlei prularia verkopen. Het lijkt een beetje op een commercieel pretpark. Bij ons laatste bezoek in 2016 viel het ons op dat Japanse mannen door hun echtgenotes vooral gebruikt werden als pakezeltjes voor de gekochte geschenkartikelen.

In het begin van deze winkelstraat vind je de Colonna del Marzocco waarop de Florentijnse leeuw prijkt. Dit is de startplaats voor de folkloristische vatenwedstrijd tussen de acht wijken (contrade) van de stad. Let op de aanduidingen op de straatstenen. Het doel is om met zijn tweeën een vat zo vlug mogelijk 1700 meter verder tot op de Piazza Grande te rollen. In die vorm bestaat de *Bravio delle Botti* pas sinds 1974. Wedstrijden tussen de diverse wijken bestaan hier reeds sinds de 14de eeuw maar toen waren het nog paardenraces zoals bij voorbeeld in Siena.

FLANEREN IN DE MIDDELEEUWEN

Let tijdens uw klimtocht vooral op de Torre del Orologio, beter bekend als de toren van Pulcinella. Dit Napolitaans figuurtje uit de Commedia dell'Arte staat helemaal bovenaan en slaat elk uur op de klok. Aangekomen op de Piazza Grande ontdek je het religieus en burgerlijk centrum van de stad, gedomineerd door de kathedraal. Het Palazzo Comunale daarnaast lijkt een kopie van het Palazzo della Signoria in Firenze. Op de draagbalk boven de waterput prijkt zelfs het wapenschild van de Medici. Het feeëriek pleint wordt verder omzoomd door nog enkele mooie paleizen.

erugkeren kan dan door de smalle middeleeuwse straatjes die je af en toe een prachtig panorama gunnen op de omgeving. Je passeert er verder enkele mooie kerkjes en af en toe het clubhuis van een van de contrades. Verlaat Montepulciano echter niet zonder ook een

bezoek te brengen aan de San Biagio die helemaal beneden buiten de stadsmuren ligt. Deze enorme koepelkerk dateert uit de 16de eeuw.

QUE SAIS-JE?

In onze terugkeer naar Siena verlaten we in Buonconvento de R2 om naar San Giovanni d'Asso te rijden. Doel: de eigenaardige tuin van het *Sacro Bosco*.

In 1997 koopt de Amerikaanse kunstenaar Sheppard Craig een verwilderd stuk bos van een kleine tien hectaren, gekend onder de naam van *Il Bosco della Ragnaia*. Hij saneert het van alle onkruid, struiken, bramen, klimplanten en andere parasitair groen. Ook enkele bomen moeten er aan geloven. Wanneer er opnieuw licht valt op de bodem kan hij het reliëf goed inschatten en begint het geheel meer en meer naar zijn hand te zetten.

Daarna bestrooit hij die met korte teksten, bedenkingen en boodschappen. Ze doemen overal op, tussen de terrassen, bloemperken, zuilen en open ruimten.. Het is de schepper niet te doen om de bezoeker te overweldigen met wijsheden, maar veeleer om hem aan te zetten te mijmeren terwijl hij volop van de natuur geniet.

Wellicht het meest opvallende opschrift is “Que sais-je?”. Het is de moderne versie van de lijfspreuk van de filosoof-politicus Michel de Montaigne: “*Que sçay-je*”. Deze 16de eeuwse Fransman was de grondlegger van het essay en eveneens een van de eersten die men als humanist kan beschouwen. Hij verbleef enige tijd in Rome tot hij teruggeroepen werd naar Bordeaux om er burgemeester te worden. In dit park kan men uren genieten van de stilte van Toscane. Maar je zit dan ook mijlenver van de overvolle toeristische trekpleisters. En de wijn is er overheerlijk.

Marc Vandenbon
Auteur van “Innemend Italië”
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

Lid van:

